

1699.

1. Brücknerus, Wilhelmus Hieronymus: De reconventione
2. Hoerckius, Henricus Smetius: De presentia partis
in negotiis secularibus et ecclesiasticis
3. Friesen, Joh. Benhardus: De postulantiibus pro aliis
sine mandato.
4. Lyncker, Nic. Christoph, de: Coll. jur. decanus p. s. et o.:
(ad Disputationem solennem Lautovici Bode invitat.).
5. Lyncker, Nic. Christoph, Collegii Juridici decanus p. s. et o.:
(ad lectionem solennem Sebastiani Fiterici Koch invitat.).
- 6⁴ 4 Lyncker, Nicolaus Christophorus, de: De mandato rei Turpis
2 Sumpt. 1730 = 1748
7. Lyncker, Nic. Christophorus, de: De evictionibus
(praeslan die).
8. Lyncker, Nic. Christophorus, de: Commentatio in jus
patrium statuti civitatis Lynburgis. Pars communis:
de statutis civitatum provincialium.

1699.

9. Schack, Johannes : De simplici quaerela .
10. Schubarth, Georgius : De nominatione ad honores
publicos —
11. Schubarth, Georgius : Meditatio mortis ex primo iuris
objecto.
12. Steyrtius, Dr. Hieronymus : De puella variis
malis laborante
13. Steyrtius, Dr. Philippus, Fac. jur. Decanus : Programm
lectioni auspicali Christiani Guilielmi Schmidtii
praemissum .
actore
14. Wildvogelias, Christianus : De ~~actore~~ invito.
15. Wildvogelias, Christianus, Collegii iuridici Decanus :
De centibus angelicis ad can. LV. d. Consec. dist. 1.
Programm inaug. ad lectionem cursoriam Augusti Boksii
Talandi invitat.

1699.

16⁹ ⁵ Wildvoegelius, Christianus: De eo, quod justum est circa res exustas. 3. Saupl. Rec. 1719, 1738

1747.

16⁶ Spizius, Felix: De procuratoribus canonicis.

179^{at} Wildvoegelius, Christianus: De translatione fiduciarum.
missi. 2 Saupl. 1699 à 1737

18 Wildvogel, Christianus: De quotidianis.

19 Wildvogelius, Christianus, Collegii Tetorum Decanus:
De dominio rerum paternarum ad § 2. J. N. hered.
qual. et. differ. Programma inaugurale (ad lectionem
cursoriam Johannis Alberti Galtzner invitat.)

20 Wildvoegelius, Christianus: De concordatis literis.

21 Wildvoegelius, Christianus: De documentorum recognitione.

22 Wildvoegelius, Christianus, Collegii Tetorum Decanus:
De characteribus intellectibus et Cap. 16. d. temp. ordin.
Programma inaug. (ad lectionem cursoriam Christiani Schumacheri
invitat.)

1699.

23. Wildvogelius, Christianus: De processu concursus
creditorum in foro Saxoniae rite formando.
24. Wildvogelius & Christianus: De petitionibus bonorum
fidei delatorum. 2 Bändl. 1699 & 1748.
25. Gemmer, Joh. Caspar: Bacchanalia christianorum

38
2160

DISSERTATIO ACADEMICA
DE

**PETITIONIBVS
BONORVM FISCO
DELATORVM**

1699

Von

Musbittung heimgefallener Güther,

Occasione Lib. 10. Tit. 12. Cod.

QVAM

SVB PRAESIDIO

CHRISTIANI WILDSVOGELII
JCTI FAMIGERATISSIMI, SERENISSIMI DVCIS
SAXO ISENACENSIS CONSILIARII STATUS INTIMI, CVRIÆ
PROVINCIALIS ET SCABINATVS, NEC NON FACVL-
TATIS IVRIDICÆ ASSESSORIS, VT ET PRO-
FESSORIS PANDECT. ORDIN.

PVBLICÆ ERVDITORVM DISQVISITIONI SVBMITTET

ERASMVS CHRISTIANVS TIMMEN,
MAGDEBVRG.

AD DIEM APRIL. A. O. R. MDCXCIX.

VITEMBERGAE

EX OFFICINA HAKIANA.
MDCCXLVIII.

(4)

Jena 1699

W. Vogel, De petitionibus bonorum a delatoribus.

ACADEMIA

RECTORIBUS
BOLOGNENSIBUS
DILECTISSIMIS

IN
SACRIS

ARTIBUS
LIBERIS
SACRIS

BRASILIENSIS

I. N. 7.

DISSERTATIO ACADEMICA

ad Tit. 12. Lib. 10. Cod.

DE PETITIONIBVS BONO-
RVM SVBLATIS.

§. I.

Occupatis a congregata in universitatem
multitudine terris, eam quoque pote-
statem sibi jure in captas provincias
asseruerunt gentes, ut totus fundus
cum omnibus accessionibus & juribus
annexis populo cederet dominanti.

Ipsum enim dominium non tantum rei sub-
stantiam afficit, sed fructus etiam, commoda &
onera rei complectitur. *l. 59. d. R. 7. Struv. Ex. Ci-
vil. 11. §. 3. nec minus res comprehendit. l. 6. 7. ff.*

A 2

de

de rei vind. sed late etiam sic dictam, personas & incolis tener. l. 37. ff. ad municip. cap. 55. pr. X. de appellat. l. 215. d. V. S. l. 2. & 9. d. bon. poss. sec. tab. Mey. pag. 7. dec. 205. num. 7. Quæ quidem bonorum universitas, uti quoad substantiam in totius remansit reipublicæ patrimonio, ita quoad usumfructum & disponendi in salutem civium communem arbitrium inter reliqua jura majestatica ad principem censeatur delata. Arnis. d. Jur. Majest. L. 3. c. 6. Grot. d. J. B. & P. l. 1. c. 3. Puffendorff. d. J. N. & G. l. 7. c. 4.

§. II.

Quod quidem imperiale civitatis jus tam late se extendit, ut non solum complectatur bona, quæ nunquam sub dominium & possessionem specialiter venerunt, sed etiam ea comprehendit, quæ dominio subjecta rursus per derelictionem, deficientem successorem, vel ob crimen vacare dicuntur. *z. r. C. d. bon. vacant. §. 46. l. d. r. d. Quæ & ideo cessante privato, in publicum recidunt universitatis dominium atque idcirco ad Principis administrationem fisco deferuntur. l. 1. ff. d. J. fisco. Struv. Ex. 38. §. 41. Vel etiam Magistratui civitatis municipalis cedunt, si ille ex singulari privilegio vel consuetudine jus bona vacantia sibi vindicandi impetraverit. Mey. ad J. Lu. bec. l. 2. r. 2. art. 14. num. 55.*

§. III.

§. III.

De quibus quidem bonis ex causa vacantiae ad fiscum devolutis, etsi plurima hinc inde, tum in Legibus Civil. Justiniani, tum etiam passim more & consuetudine quorundam locorum constituta reperiamus; tamen istae constitutiones inter omnes memoratu dignissimae, quae in Cod. Justiniano. *Lib. X. Tit. 12.* habentur; quas proinde presente tempore, loco specimenis Academici explicare B. C. D. aggredimur; ubi explicatis simul quae ad vocum notationes pertinent necessariis, ad inscriptionem, tempus, auctorem, rationem & reliquas legum circumstantias dilabemur, omniaque pro operis & ingenii instituto exequi annitemur.

§. IV.

Nec quisquam, puto, nobis vitio vertet, quod ea hic jure retractare cogitemus, quae usu fere detrita & in aulis Principum paradoxa penitus videntur; cum praeter cathedrae scholasticae libertatem ea sit justitiae indoles, ut absque terrore, nullo personarum respectu habito, jus dicat. *l. 10. ff. d. I & I. Richt. Dec. 10. num. 4. & seqq.* Struv. *Ex. civ. 1. §. 15. & seqq.* Neque enim hic principalem munificentiam in conferendis bonis vacantibus arrodimus, sed temeratam saltem illorum stulentiam autore Imp. improbamus, qui avaritiae studio ejusmodi bonis inhiant, non sine reip.

detrimeto aut bonæ conscientiæ macula, dum ea sibi soli perverse expetit, quæ communi civitatis & reip. usui inservire deberent.

§. V.

Hæc igitur invereconda petentium inhiatio, prima fuit & genuina causa, quare libera olim bonorum in fiscum, vacante successore, illatorum postulatio fuerit saluberrimis his Imp. constitutionibus pragmaticis sublata. Et recte sane, cum bono Principi omnia ea facienda incumbant, quæ in commodum civitatis & Reip. emergunt. *c. 33. X. d. jurej. l. fin. C. si contr. jus Brunneinan, qd h. r. Perez. eod.*

§. VI.

Accedebant præterea rerum civilium turbæ, & exhaustæ ærarii publici facultates, quæ sub Imperatoribus Gratiano, Valentiniano & Theodosio maxime perturbabant Imperium, quibus omnibus succurrendis hæc imperatoria sanctio fuit promulgata, & postea nova addita, confirmata in sanctissimum Imperatoris exemplum, qui sibi semper constare debet, unoque spiritu & calamo reipubl. salutem tueri. *l. 4. C. d. LL. Brunnem. ad d. l.* Non minus porro publica accusandi & criminandi licentia, quæ istis turbis irrepserat, plurimum addidit causæ ad sanciendas hæc leges. Cum enim frequentes essent accusationes criminis læsæ majestatis, plurimi delatorum non tantummodo
amore

amore vindicandæ justitiæ, quam spe lucri captandî, & bona ob crimen fisco obvientiæ auferendi in judicium rapiebant divites quosque. Quibus calamnis ut obviam iretur, & avaritia simul delatorum deprædantium rempubl. refrænaretur, hisce jussionibus optime est cautum.

§. VII.

Cæterum quod quidem ad primam citati tituli legem attinet, viderur hæc ipsa Constitutio fragmentum esse amplioris Constitutionis, quæ in Cod. Theodosiano divulgata sub variis titulis legitur. Ipsa quidem habetur in Cod. Theod. *Lib. 10. Tit. 10. d. Petit. & alero datis & Delator*: ubi in *l. 15.* quoad integra verba extat. Jungenda cum eadem Constitutione videtur. *l. 8. & 9. Cod. Theod. d. bon. proscripi.* advertente Jacobo Gothofredo. Quæ etsi non uno eodemque die data, cum *d. l. 15. XVII. Kal. Decembris. l. 8. & 9.* vero XV. Kl. Julii habeant, iisdem tamen Augustis, iisdem Coss. eodem loco, ad eundemque Eutropium omnes scriptæ ipsisque contentis consentiunt. Verum & in anteriorum Imp. Constitur. aliqua hujus juris vestigia deprehendimus, uti patet ex sanctione Diocletiani & Maximi. AA. ad Eucharium in *l. 1. C. d. bon. vac. Lib. X. in f. verb. Quæcunque intestatorum bona civitatibus obtentu privilegiorum suorum occupata esse compeveris, ad officium nostrum eadem revocare non dubites.* In eundem etiam fere sensum habetur ap. Cassiodorum *l. 7. variar. form. 44. Nescio quid, inquit, grande de se videtur*

detur promittere, qui loca desiderat publica possidere. Hac enim ita fieri decet, si res squalida in meliorem loci faciem transferatur, & revocetur ad ornatum, quod pridem videbatur jacere incultum. *Argue ideo desideranti tibi illum locum proprietario concedimus, præter aes, aut plumbum, vel marmora, si tamen tibi fuerint latere comperta. Age itaque ut per te sumat decorem, quod neglectum incuria vetustate jacuebat. Quatenus boni civis laudem invenire merearis, si faciem tuæ civitatis ornaveris: securis etiam ad posteros transmissurus, quod proprio fuerit labore compositum. Quia tanto firmius unusquisque possidebit, quanto se auctoresque suos amplius expendisse probaverit.* Ex quibus satis intelligimus jam iis temporibus non sine restrictione & sub lege meliorationis veluti in emphyteusis forte loca fiscalia concedi fuisse solita, maxime sub cura ornatus urbici. *l. 46. pr. ff. d. damno infect. l. 7. ff. d. off. præf. l. 8. in fin. C. d. edif. priv.* Quod dein nostrorum Imperatorum sanctionibus perfectum & penitus est sublatum. Secundæ legis hujus tituli nulla quidem in Codice Theodosiano invenitur mentio, credibile tamen est eandem ampliationis gratia esse latam, forte contra fraudes sollicitantium, qui legem priorem in bona ob crimen læsæ majestatis confiscata conceptam nimis stricte interpretatam voluerunt, aut fortim per Palatinorum operas Principi obrepere, unde ad magis arcendas importunæ avaritiæ artes & latius extenderunt legem, & studium gratiamque Palatinorum nova addita sanctione penali refrænarunt Imperatores. *conf. l. 1. C. d. LL. l. 29. & 30. ff. d. LL.*

§. VIII.

§. VIII.

Variant Interpretes circa tituli inscriptionem. Quæ in Corpore Juris a Gothofredo cum notis edito habetur, est: DE PETITIONIBVS BONORVM SVBLATIS. Dissidentem inscriptionem allegat Luc. d. Penna in *Comment. Cod. ad b. r.* quæ ita se habet: DE PETITIS BONORVM SVBLATIS. Ipse tamen cum Gothofredo facit, & allegatam inscriptionem ex incuria & negligentia scribentium irrepsisse opinatur. Cujacius tamen ex veteribus Codicibus non male DE PETITIS inscribi autumat, adducto ex Suida loco; *παιτίτα ρωμαϊκή λέξις σημαίνει δε γνώριμα ἀτήσσει.* Ita & hæc ex usu illorum temporum satis verosimiliter dicta videntur. Nec tamen ratione destituitur, forte ista ætate per abbreviaturam inscriptionum fuisse: DE PETITIS BONORVM SVBLATIS deinde sequioribus seculis pro genio amanuensium modo per PETITA, modo per PETITIONES esse expressum. Pluries tamen PETITIONIS vocabulum in jure nostro occurrit, ut legimus DE PLVS PETITIONIBVS, DE HEREDITATIS PETITIONE, *l. 1. & 3. ff. d. hered. petit.* & generaliter petitionis vocabulo comprehenditur, quicquid ab altero ex quocunque jure aut studio impetrare desidero. *l. 178. d. V. S. ib. Gadd.* Ex qua tamen veteri appellatione remansisse adhuc videtur PETITORIS vocabulum, quo significatur is, qui aliquid exigit, postulatur, desiderat. *l. 31. ff. de judic. l. 27. §. 2. ff. d. R. V.*

B

Olim

Olim PETITORES maxime dicebantur illi, qui in Principis obsequio & protectione erant constituti. Symm. *l. 10. Ep. 55.* Leguntur & COMPETITORES *l. 30. 31. 30. C. Theod. h. r.* Unde in hoc argumento & COMPETENDI verbum. *l. 27. in f. Cod. Theod. d. 1. & COMPETITIONIS l. 29. 30. eod. l. 23. C. Theod. d. bon. proserip. Cujac. ad l. 2. C. h. r.* Habetur & PETITORIVM, uti iudicium petitorium, ubi ipsa res vel jus in rem competens petitur, *l. 36. ff. d. R. V.* Inde & PETERE verbum quandoque precarium est, & fideicommissis atque legatis convenit, *l. 2. ff. si pars hered. petatur. l. 13. ad Sc. Trebell.* Interim merito nos vulgarem inscriptionem Gothofredi sequimur, partim quia ista cum Codice Theodosiano congruit, partim quia maxime usui & analogiæ juris respondet, ut hinc memores canonis: *jura juribus debere concordare*, verba quoque materiæ conciliare laboremus.

§. IX.

Auctorem legis prioris facimus ipsum Theodosium M. quod tum intelligimus ex eo, quod rescriptum ad Eutropium datum sit, qui sub isto Theodosio præfecturam prætorii gessit, tum ex loco editi rescripti, qui est civitas Thessalonica, urbs Græciæ ad Orientem pertinens, cujus imperium iste Theodosius Orientis Imperator habuit, & initio quidem sui imperii conditum esse, capimus ex subscripto anno suo consulatus primo; vivis adhuc Gratiano & Valentiniano Imperatoribus, quorum nomina ex

ex more Cancellariæ imperialis simul fuerunt præfixa. Altera lex lata est a Theodosio II. cujus imperium cum Valentiniano III. in annos in subscriptione memoratos incidit. Boxh. *Chronol.* p. 35.

§. X.

Inscripta est prior Constitutio ad Eutropium præfectum prætorio sub Theodosio M. Plures ab eodem ad hunc scriptas reperimus, uti *l. 2. C. d. summ. Trin. l. 4. C. d. mod. mult. l. 21. C. d. oper. publ. 6. C. d. custod. reor. l. 10. d. sec. nupt. l. 4. C. ad SC. Tertull. &c.* Habemus & alium ejusdem gentis, ad quem a Leone & Anthemio Imp. A. A. inscripta est *l. 33. & 34. C. d. Episc. & Cler.* Eum tunc temporis præfectura functum fuisse, pater ex Gregorii Nazianzeni *Ep. 137. & 138.* ad eundem datis, dum & ἀρχὴς ejus meminit, & eundem vocat μέγρον ἀρχοντα, & ὑψηλάτατον θρόνον habuisse dicit, quale tribunal fuit Præfectorum prætorio. Altera inscripta est ad Florentinum, itidem Præfectum prætorio, ad quem ab iisdem Imperatoribus directæ leguntur *l. 10. C. d. SS. Eccles. l. 22. C. d. Episc. & Cler. l. 2. C. d. bon. maternis.* Ad eundemque pleræque Novellæ Theodosii datæ. Erat autem Præfectus præt. e magistratibus Romanorum ordinariis. Qui primum magistratus ab Imperatoribus constituti, ut præessent cohortibus aulæ seu militibus, quos in sui custodiam alebant principes. *l. 2. §. 15. & 19. ff. d. O. F. l. un. pr. ff. d. offic. præf. præ. Struv. Exerc. civ. 4. §. 12. Guid. Pancirol. Norit. Imp. Orient. c. 5.* Autor ejusdem fuit Augustus,

gustus, qui unum primo, postea duos ex Mecenatis consilio constituit, ut si unus principi infidus, altero se tueretur. Dio. l. 52. Insigne eorum fuit gladius. Plin. *Panegy.* c. 67. dein carpentum. Cassiodor. l. 6. var. form. Creabantur ex equestri ordine. Dio. l. c. postea ex senatorio. Lamprid. in *Alex. Sever.* c. 21. Faber. *Semestr.* l. 1. c. 3. Vinctorum quoque & captivorum curam agebant. Plin. 10. *Ep.* 65. Potestas deinde eorum pederentim crevit, ut postea omnium castrorum regimen sibi vindicarent. Imo & capeffendæ reip. manum adhibuerunt, ita, ut parentes Imperatorum appellarentur. Grut. *Insc.* f. 439. n. 4. Capitol. in *Gord.* l. 3. c. 27. Et primus quidem Antonius cepit secum Præfectos habere, quorum auctoritate & periculo jura dictaret. Capitol. in *Anton.* Deinde Commodus Imp. omnes iisdem curas permisit. Pancirol. l. c. Struv. *Ex. Civ.* 4. §. 13. Inde cognitionem causarum civilium habuerunt. l. 1. C. d. off. præf. prætor. l. 16. C. d. judic. l. pen. C. d. fidejus. l. un. C. d. sentent. præf. prætor. imo & crimina vindicandi potestatem habuere. Val. Max. l. 6. c. 1. Et l. 8. c. 4. Maxime etiã & curam rei fiscalis & bonorum confiscatorum gerebant, ut Cassiodorus autor est. l. 6. var. form. *Quadam*, inquit, huic dignitati & nobis cum jura communia sunt. Exhibet enim sine præscriptione longinquos, magna quantitate multat errantes, fscum pro sua deliberatione distribuit, evectones simili potestate largitur, vacantia bona proseribit, delicta provincialium judicum punit, verbo sententiam dicit. Quid est, quod non habeat commissum, cujus est vel ipse serwo judicium? Constantinus demum M. quatuor constituit.

stituit. 1) per Orientem. *l. 32. pr. & §. 2. C. d. appellat.* 2) Illyricum 3) Italiam & Africam. *l. pen. inscr. ff. d. contr. Emr.* 4) Gallias, Hispaniam & Britanniam. *l. 38. 40. C. d. decur. l. 1. C. d. offic. Vicar. l. 16. C. Th. d. appellat.* E numero igitur Præf. præf. per Orientem & hos fuisse ex dictis facile constat.

§. XI.

Data est prima lex XVII. Cal. Dec. Thessaloniarum, urbe Græciæ, anno Christi 380. Gratiano V. & Theod. I. AA. Conf. idque concordia factorum probatur. vid. Onoph Panvin. *l. 3. fast. p. 300.* Secunda XI. Kal. Maji Theod. A XVIII & Albino Coss. A. C. 444. Fuit hic Cæcina Decius Albinus, alias Præf. tunc Theodosio Jun. Consul. vid. Panvin. *p. 350.*

§. XII.

Casus legis prioris hic est: Bona condemnati ex crimine læsæ majestatis nullus sibi concedi petere debet, petens autem tanquam violator legis erit puniendus. Et si forte nimia mentis importunitate bona per rescriptum concessa inveniantur, ista sunt revocanda: ea tamen proprio motu & mera liberalitate collata valent. *Luc. d. Penna b. l.* Posterioris, hic est; Nullus nec in dignitate principali constitutus bona ad fiscum devoluta sibi petat, sin petierit, aut petitioni operam adhibuerit, pœnam incurrat; sin per sub & obreptionem impetraverit, concessio ipso

B 3

jure

jure habetur invalida. Ejusdem ergo argumenti sunt leges, & altera quidem complementum prioris.

§. XIII.

Quarum quidem severa legum auctoritas quo minus adhuc valeat aut valere debeat, nihil obstat. Cum & generalis hoc inculcet regula. *l. sancimus. 27. C. d. restam.* tum & specialis rei fiscalis ratio plurimum exigat. Saltem dolendum, quod, cum quilibet Camera principalis Præses pecuniæ parandæ omnem operam, manum consiliumque adhibere studeat, hoc ipsum negligatur honestissimum fisci locupletandi remedium, malintque alii aliis quacunque arte sua eripere, quam se a reip. præda & rerum fiscalium intempestiva avaritia cohibere; Recepta præterea generalis in Imperio Codicis Justiniani autoritas & huic titulo suam valorem conciliat. Uti etiam Constit. Elect. Brandenburgica inter expeditiones Fisci, confessiones bonorum refert. vid. Magdeb. neue Proceß-Ordn. cap. 51. §. 1. Ferner gehören zu des Advocati Fisci expedition &c. Nec neglectus hucusque usus ei quid derogat, cum satis notum sit, solum non usum legem nevitquam tollere. Accedit, quod iste, qui in aulis apparet, usus contrarius plerumque infcio juris patrii Principe contingat, ut hinc consensus ejus derogatorium tacite elicere non liceat. Immo etsi Princeps in suo territorio vel expresse vel tacite legi isti derogaverit, tamen Imperio præjudicare non poterit, quo minus & hæc Constitutio semel recepta

cepta in illo valeat, cum ea, quæ communi Imperii consensu recepta sunt, non nisi totius etiam abrogari queant.

§. XIV.

Et hinc asserere non dubitamus, quin adhuc fiscus contra rerum fiscalium possessores agens, fundatam habeat intentionem, ita ut possessor non minus ad litem contestandam, quam titulum possessionis edendum sit obstrictus. *l. 46. d. edend. l. 3. ff. eod.* Omnis enim possessio, quæ contra leges est, pro nulla reputatur. *l. 8. g. C. d. acq. poss.* & inde nec titulum præbet, nec ab onere probandi liberat. *l. 11. C. d. petit. ber.* Nec minus porro judici incumbit vel ex officio, vel ad instantiam delatoris aut accusatoris, in possessiones ejusmodi aut frivolas petitiones & impetrationes inquirere. *arg. l. 13. ff. d. off. præf.* Est enim hoc delictum lege publica notatum, quod merito idcirco ex officio a iudice puniendum est. *l. 9. §. 5. ff. d. public. l. 2. C. d. commerc. Brunn. d. Process. inquisit. l. 1. c. 1. num. 12.* Erit autem hic iudex competens non solum princeps, exemplo forte *l. un. C. si quis Imp. maledix.* sed quilibet Magistratus merum imperium habens. Quia hujus delicti cognitionem & vindictam sibi soli Princeps non reservavit, inde, quin ad omnes pertineat illos, non dubium. Nec obstat ¹⁾ quod in adversantibus petitionibus virorum illustrium princeps certam pœnam non expresserit, adeoque suo arbitrio relictam velle videatur. Resp. enim, id quidem eatenus crimen extraordinarium, arguit,

guit, non tamen minorum Magistratum potestatem excludit, ad quorum cognitionem & crimina extraordinaria spectant. *r. t. d. crim. extraord.* inde tamdiu regulæ standum, donec probetur exceptio. Nec 2) obstat, quod proscriptio bonorum, quæ inferioris ordinis ministris in casum violatæ legis imminet, imo & tota causa, res fiscales concernat, hæc autem ordinarium forum non fortiantur. *Mev. p. 5. d. 265. Struv. Ex. 9. §. 38. n. 3.* Resp. enim; Pœna non infligitur rei, sed personæ, quod si igitur sit aulicus, vel alius regimini Principis immediate fuerit subiectus, facile constat, Principis esse vindictam & cognitionem; sin vero magistratui municipali subditus, hujus erit cognitio; quanquam Principi liberum sit vel ex causa superioritatis territorialis, vel ex causa delicti in aula & cancellaria commissi, causam ad suum judicium avocare, nulla litis præventionem aut pendentiam obstante, quæ contra superiorem Principem nihil operatur.

§. XV.

Duplex ergo ex hac lege descendit actio; altera *Criminalis*, altera *Civilis*; De priori *præced.* §. vidimus, saltem adhuc notandum, quod isti non nisi vicennio a temporæ insinuatæ petitionis præscribatur. *arg. l. 12. C. ad l. Corn. d. falsis.* Persequitur autem ista penam extraordinariam, si quidam ex viris illustribus petitioni manum, consilium aut suffragium admovent. Quorum quidem officiorum nomina est hodie in usu esse desierint, tamen communi Doctorum

rum

rum consensu ex munerum cognatione accipiuntur pro Cancellario, Consiliario & reliquis aulae aut Cancellariae ministris, qui proxime latus principis circumstant. Quod si horum ambitu aut auctoritate quid fuerit e fiscalibus petita aut impetratum, dictam poenam extraordinariam incurrunt. Per Memoriales & reliquos Palatinos, intelligunt secundum hodiernum Curiae stylum, Secretarios & alios ministros qui scribnis principum operantur, quorum frivola in sublevandis petitionibus opera proscriptioe bonorum notatur. *add. Luc. d. Penna b. 2.* Reliquis vero, qui extra Principum aulas aut ministeria vivunt, poena certa statuta non est, sed saltem ut violatae legis rei damantur, unde poenam extraordinariam locum habere putamus. Alii quidem poenam sacrilegii infligendam autumant, *Cujac. ad h. t.* Verum etsi nomen idem per metaphoram tribui possit, tamen facta in se, detracto respectu civili, sunt prorsus diversa, & hinc diversam poenam involvunt. Neque enim quae paulo laxius dixisse videtur Imperator, hic sunt attendenda, sed pro ratione poenarum stricte interpretanda. Illud adhuc disquirendum; num etiam magistratus civitatis municipalis, qui ex singulari consuetudine vel privilegio jura habet fiscalia, possit ejusmodi proscriptorum bona in suo territorio sita occupare? Quod nos omnino affirmandum arbitramur; etsi enim poena infligatur personis, istae autem cancellariae subsint, adeoque forum magistratus oppidani non agnoscant; Tamen cum res sint connexae territoriali fisci juri, ipsaque commoda fiscalia potissimum ipsas

C

res

res respiciant, utique ex natura hujus juris fluet, quod & bona illorum ad magistratum oppidanum pertineant, sub sua provincia sita, etsi personæ quoad se aliud agnoscant judicium. Hoc tamen interesse putamus inter vindictam magistratus oppidani & Principis, quod a Principe quidem pœna libere remitti possit, neutiquam vero a magistratu civico sine consensu superioris Principis. Vti porro libera bonorum fiscalium concessio a Principe proprio motu facta satis tuebatur concessorem, ita minus tutus erit, qui a solo magistratu oppidano jus fisci habente ejusmodi bona sponte impetraverit, nisi accedente consensu civium vel eorum qui civitatem repræsentant, fiat collatio. *arg. l. 27. ff. d. R. C.*

§. XVI.

Altera actio est civilis, quæ datur fisco adversus rei fiscalis possessorem illegitimum, quæ in foro rei sitæ intenditur, & non minus rem quam fructus rei perceptos persequitur. *arg. l. 20. §. 6. 12. ff. d. hered. petit. l. 22. 25. ff. eod.* Et quidem hoc loco rei vindictio. Cum enim bonorum fiscalium concessio habeatur ipso jure nulla, utique dominium fisci integrum manebit, & inde dabitur rei vindictio. *l. 3. 6. ff. d. r. v. Perez. ad Cod. b. t. n. 4.* Nec præscriptione tollitur, nisi sit longissimi temporis. *l. 3. 4. C. d. bon. vacan. l. fin. C. d. fund. patrim. Struv. Ex. 43. §. 19.* Idem & judicio possessorio potentior erit, & citra pœnam. *l. 7. C. und. vi & l. 13. ff. q. m. c. nec non possessionem propria autoritate occupare potest, si vacua sit. Mev. ad Jus Lubecen. l. 2.*

tit. 2

tit. 2. art. 14. num. 71. Sin tamen contradictor adfir, judicio opus est. Struv. Ex. 50. §. 34.

§. XVII.

Nihil autem interesse existimo, quis petat; Est enim ea legum potestas, ut universus obliget, qui specialiter non docentur excepti. *l. 5. C. d. LL. l. 15. ff. eod.* Nec interest, an quis suo an alieno nomine petat, quia factum habetur per se vitiosum & contra leges, quod nulla officii necessitas aut alieni negotii cura excusar. *arg. l. 15. ff. d. condit. instir.* Nec error aut ignorantia juris a pœna immunem præstare poterit petiorem, quia est culpabilis, qui peritiores consulendo facile excuti potuisset. *l. 2. 3. 9. ff. d. jur. & fact. ignor.* Nec porro aut tutor aut procurator nomine pupilli bona ejusmodi impetraturus pœnam frivolæ petitionis effugiet, licet enim uterque ex officii ratione ad commoda sui principalis promovenda teneatur, tamen ita quoque illius facultas est terminata, ut nihil contra leges, nihil cum detrimento salutis publicæ acquirere debeat. *l. 3. 9. ff. d. adm. & per. tut. l. 3. ff. d. auct. & conf. tut.* Nec porro Ecclesiæ petere licitum, quia sanctio Principis non minus seculari quam clericos obstringit. *l. 1. 2. C. d. LL. l. 1. C. d. SS. Triniv.* utpote qui Imperator & Pontifex est in suo territorio. *§. Gaudeant. 8. Instr. P.* Nec filius patris bona forte ob crimen ad fiscum devoluta petere potest, quia, etsi familiarum favor in jure sit maximus. *Tiraqu. d. retr. gentil. C. 1. pr. & seqq.* tamen contra publicum fisci privilegium

vilegium prævalere non potest. arg. l. 2. ff. d. F. & F. l. 35. ff. d. relig. Non tamen eo ipso petere sua bona in fisci vel sequestrum vel patrimonium delata prohibentur, qui aut abolitionem criminis impetrarunt, vel contra sententiam sunt restituti. Est enim ille restitutionis effectus, ut omnia in pristinum statum reponat; nec etiam ea quæ reipubl. sunt aut fisci noviter petunt, qui sua repetunt, idque ex munificentia principali, a qua & aggratiatio & hic effectus bonorum restitutionis processit. Nec præterea huc pertinent omnes illi petitores, qui ex jure ante fiscum quæsto bona ab eodem sibi restitui postulant. Qui enim jure suo utitur, nemini facit injuriam, & semper Principis constitutiones intelliguntur sine præjudicio tertii.

§. XVIII.

Cæterum accurrunt hic specialiter quædam personæ, quarum opera in adjuvandis ejusmodi petitionibus gravi pœna improbatur, & sunt 1) Quæstor. Per Quæstorem autem intelligimus illum, quem describit Vlpianus. l. un. ff. d. off. Quæst. eratque ex numero eorum, qui Candidati Principis dicebantur, item Quæstores Palatii. l. 32. C. d. appellar. & solis literis principibus in senatu legendis vacabant, quique epistolis ejus in senatu legebant. Conf. Guth. d. offic. dom. Aug. l. 2. c. 18. Dio l. 54. p. 539. itemque orationes principum in senatu recitabant. Tac. ann. 16. c. 27. Atque illud potissimum sub Augusto obtinuit. Sueton. Aug. c. 65. Eberlin. d. orig. Jur. c. 19. n. 11. 12. Insequentibus deinde

tem.

temporibus dignitas & auctoritas illorum crevit, ita, ut legum, precum, laterculique minoris (h. e. codicis, quo consignata continebantur omnia officia, dignitates & administrationes civiles & militates,) cura penes eos esset. *l. 1. C. de off. Quæst.* & responsa Principis subnotarent, ac omnem denique juris & justitiæ administrationem in aula haberent. *l. ult. C. d. divers. rescript.* *l. 2. C. Tb. d. Quæst. mag. off. Nov. 53* & *114. l. 1. C. d. off. Quæst. Cujac. ad b. 1. Struv. Ex. IV. tb. 20.* Sigon. *l. 2. antiqu. Rom. c. 2.* II) Comes rerum privatarum; erat autem hic iudex & gubernator privatæ substantiæ Principis, quique & reliqua fiscalia commoda & causas fiscales percensebat, *l. un. C. d. off. Com. ver. priv.* Guther. *l. c. l. 3. c. 25.* Luc. de Penna. *ad b. l. 2. n. 3.* Utrique Magistratus supra laudati dicebantur Illustres. *l. 3. C. ubi senar. vel. clarissimi.* Qui quidem titulus pluribus magistratibus a principe institutis erat communis. *l. 36. d. appellat. l. 15. C. d. suscept. prap. & arcar.* *l. 1. C. d. ratioc. op. publ.* Luc. d. Penna. *b. 1. Guther. l. c. l. 1. c. 10.* III) Memoriales qui erant certi præfæcti scrinio principis, ubi adnotationes vel pragmaticæ sanctiones, preces, edicta, rescripta Principis condebantur, & memoriæ causa asservabantur. *l. 1. 2. 3. C. d. prox. sac. scrin.* Guther. *l. c. L. 2. c. 13.* & *L. 3. c. 7.* Luc. d. Penn. *b. 1. n. 7.* IV) Palatini iidem certi erant magistratus, qui scriniis principum militabant, ibique officia varia exequabantur. Guther. *l. c. L. 3. c. 10.* Præcipue autem illorum interventu petitiones insinuebantur apud Comitem rerum privatarum. Jac. Gothofr. *ad l. 2. de petis. bon. subl. in nos. num. 11.* Oracula

divina eadem sunt, ac iussa & mandata principum quæ a maiestate sua venerabili, *divina* dicuntur. *l. 4. C. d. LL. Brunnem. d. 7. Eccles. L. 1. c. 2.*

§. XIX.

Bonorum appellatio generaliter hic omnia complectitur, quæ in patrimonio & usu sunt hominum. *l. 49. 83. d. V. S. l. 136. eod. Gædd. ad dd. LL.* Hic autem potissimum intelliguntur bona fiscalia, it. bona civilia seu Civitatis. *l. 2. b. in f.* veluti sunt opera publica. *l. 19. ff. d. oper. Cujac. ad b. l. Add. Cassiodor. L. 7. form. de Compet. 44.* item bona publica. *Jus publicum* enim hic interpretamur pro usu publico, & ea loca indigitati arbitramur, quæ sunt in patrimonio alicujus provinciæ vel gentis. *§. 1. 7. d. r. d.* Eoque magis hæc bona simul intelligi debent, quo magis constat, olim jus Civium Romanorum fiscale fuisse amplissimum & penes populum Romanum: Ad hujus enim ararium primis urbis temporibus bona vacantia pertinebant, dein Lege Juria caducaria deferrebantur. *Vlp. fragm. tit. 28. §. 7. conf. l. 12. ff. d. bon. poss. l. 22. ff. d. captiv. Dio Lib. 56.* Postea fieri cæpit, ut imperio ad Cæsares translato, plerumque ad fiscum Cæsarium bona vacantia deferrentur. *l. ult. C. d. quadr. præscript. l. ult. C. d. bon. vacant. Cassiodor. lib. 6. Var. c. 8. Symmachus. Lib. 10. ep. 15.* Quædam tamen & arariis populi sunt relicta. *l. 1. ff. d. bon. dam. l. 72. ff. d. contr. empr.* Postea stabilita Imperatorum potestate soli Principes sibi suoque fisco bona vacantia vindicarunt. *l. ult. C. d.*

C. d. quadr. præscripi l. 4. ff. d. fideicom. liberz. Imo & omnia jura utriusque ærarii. l. 13. pr. & §. 1. ff. d. jur. fisc. l. 2. §. 4. ff. ne quid in loco publ. l. 8. §. 19. ff. d. transaction. l. 1. §. 9. ff. ad L. Corn. de fals. Ex qua ad sumpta sibi potestate Imperatorum & hæ constitutiones de bonis ad civitatis vel provinciæ ærarium pertinentibus disponentes valere debent.

§. XX.

Referuntur autem inter bona talia non solum ea, quæ jam sunt incorporata & occupata a fisco, sed etiam ea quæ modo delata aut spei caducitatis proxima. Quorum idcirco & *Expectantias* petere prohibetur. Quia quod interdictum est in termino, idem in via censetur prohibitum. Quamvis enim hoc casu incertus mortalitatis eventus & spes, simulque conditio sub esse videatur; tamen sufficit, ipsam expectantiam fieri in casum aperturæ, & eo quidem tempore convalescere, ubi jus reipubl. jam quæsitum, quod eo ipso eluditur. Accidit odium captandæ alienæ hereditatis, quod cum jure civili maxime improbetur. *l. fin. C. d. pact.* hic quoque expectativæ plurimum obstat. Idem tamen ad simultaneam investituram extendendum non arbitror, cum ista statim jus in re tribuat, adeoque eveniente etiam vasalli primi morte, jus nullum in Rempubl. recidat, sed illico ad simultaneæ investitum devolvatur, qui illud jure, non a Republ. translato, sed suo occupat. Cum enim, vivente adhuc vasallo, nec proxime casu aperturæ
immi-

imminente, jus domini directi pendeat & dubium sit, nihil quoque simultanee investitus Reipubl. vel Principi detrahere velle videtur, petendo investituram, & inde nec pœna tenetur.

§. XXI.

Simili modo petitio bonorum valebit sub qualitate emphitevtica vel censitica, quia eo ipso cultior & melior sit fisci causa, qui salvo dominio directo, & meliorationes fundi, & canonem & censum acquirit. *z. z. ff. si ag. velt.* Eadem ratione nec pignoris jure sibi expetere, nec alio titulo quoque oneroso comparare bona quis prohibetur, quia his omnibus modis fiscus non redditur pauperior; ita tamen, ut omnes fraudes, circumventiones & cavillationes simulationesque in præjudicium fisci adhibitæ excludantur. *z. z. C. plus val. quod agit. l. 38. 45. ff. d. pact.*

§. XXII.

Nihil autem interest, ex quacunque causa bona fisco fuerint illata: quia hic fisci favor potissimum respicitur, unde constitutio in ejus odium non detorquenda. *l. 6. C. d. LL. l. 25. ff. eod.* Ipsæ enim hæc Constitutiones invicem sunt conjungendæ, ac prior per posteriorem ampliatur, & per verba expressa: *Seu quolibet titulo res fuerit fscalis: ad omnes casus extenditur Brunnem. ad b. t.*

§. XXIII.

§. XXIII.

Porro *Petitiones* hic nihil aliud denotant, quam supplicationes, preces, intercessionem imo & subscriptiones aut suffragia, quæ pro impetrandis ejusmodi bonis apud Principem adhibentur. *l. 1. 2. b. l.* Volunt quidem nonnulli, quod petitio ante confiscationis sententiam non valeat. *Fab. in Cod. L. 9. 1. 26. def. 3. Papon. l. 5. 1. 10. arr. 6. 7.* Quo tamen causæ cognitione opus esse arbitratur *Boët. decis. 65. num. 1. & seqq.* Verum præterea quod ex petitioni tali, jam ipse animus contra legem insurgat, merito dicimus, hic non modo eventum petitionis, sed ipsum actum minus legitimæ intentatæ petitionis puniri. *Proprio jure postulare* hic significat, sub quacunque specie vel qualitate juris in re sibi quid impetrare velle, & idem est ac *jure proprietatis* petere, neque id solum dominium, sed usumfructum etiam & reliqua proprietatis commoda comprehendit. *l. fin. ff. d. superfic. l. 17. ff. d. serv. rust. prad. l. 4. ff. d. usufr. l. 4. ff. d. usufruct. accresc.* Per *inbiationem* hic intelligimus omnem importunam sollicitationem, malevolam persuasionem & quamcunque bonorum fiscalium captationem.

§. XXIV.

His tamen omnibus insignis subjicitur in ipso textu limitatio; ut si quid ex bonis talibus Principis
D
judicio,

judicio, nullo tamen desiderante atque poscente, cui-
piam concedatur, ejusmodi omnino valeat liberalitas.
Ex quibus constat per donationem liberam omnino e-
jusmodi bona valide & impune acceptari posse, modo
tamen ista non sit importunis sollicitationibus elicita.
Ipsæ tamen blanditiæ aut aliud gratiæ principalis au-
cupandæ honestum studium non nocebit. *arg. l. fin. ff.*
si quis aliqu. test. prohib. l. ult. C. eod.

§. XXV.

Ex hisce jam textibus generaliter colligunt. 1) Licite Principem ob importunitatem flagitantium ea constringere posse, quæ antea jure libera & res meræ facultatis esse videbantur. *Conf. cap. unic. d. præbend. & dignit. extrav. com. Brunnem. ad b. r.* Quia in Principis arbitrio positum est, privilegia ante impertiri solita denegare, si ea noxia Reip. appareant. *Enekn. Baro. d. priv. vil. l. i. c. 5. n. 32.* 2) in Concessionibus Principum contra jus commune factis, non præsumi justam causam, sed præsumi Principem importunitate & falsis narratis supplicantis circumventum esse. *Brunn. ad b. L.* 3) In gravioribus etiam rebus conatum interdum puniri, licet is nullum habuerit effectum, ut hic in petitione rei. fiscalis, quæ licet infructuosa, tamen petens reus violatæ legis habetur. *Brunn. ad b. r.* Melius enim est causam Reipubl. servare intactam, quam post illam vulneratam remedium querere. 4) Multa data proprio motu, stabilitatem habere, quæ ad preces alicui concessa irrita sunt. *Brunn. b. l. Enekn. Baro. d. priv. l. i. c. 5.*

c. 5. n. 28. Est nimirum hoc ex genere eorum, quæ libere data honeste retinentur, sed inhoneste petuntur, uti plura exempla in jure nostro habemus. l. 6. pr. ff. l. 7. ff. mand. l. 1. C. eod. l. 2. ff. §. 23. vi bon. rapt. 5) Pœnam majorum virorum, metum minoribus incutere, ut eo magis a delictis abstineant. Brunn. b. r. Menoch. A. Q. cas. 582. n. 2. 7) Etsi ministrorum factum pro Principis facto reputetur, tamen illorum actus Principi nequam præjudicant in iis causis, quas contra leges admiserunt. arg. l. 12. C. mand. 8) Qui in Principis Cancellaria militant, ritus, observantias legesque illius custodire tenentur, deque iisdem rationes reddere. 9) Beneficium a Principe proprio motu concessum, esse largissime interpretandum, ad instantiam vero alterius datum, esse restringendum. Luc. d. Penna. ad b. r.

§. XXVI.

Cæterum usus harum Constitutionem, maxime in Imperio, applicari posset ad ea bona, quæ Imperio aperiuntur, & rursus ex Constitutione Aureæ Bullæ Caroli IV. & Capitulationibus in feudum concedi prohibentur, sed in usum Imperii sunt servanda. Struv. Syn. feud. C. 5. §. 6. num. 1. Hæc igitur si quis proprio jure poposcerit, reus omnino hujus legis violatæ haberi poterit. Quanquam inter bona ista imperii & bona fisci provincialis hoc interfit, quod illa ne quidem motu proprio Imperatoris concedi possint, sicuti habent expressa Capitulat. Leop. verba art. 30. Wann auch Lehen dem Reich

Reich und Uns bey Zeit unserer Regierung durch Todes-Fall oder Verwirckung eröffnet, und lediglichen heinfallen werden, so etwas merckliches ertragen, als Fürstenthümer, Graffschafften, Städte und dergleichen, die sollen und wollen Wir ohne Vorwissen der sieben Churfürsten ferner niemand leihen, auch niemand einige expectanz oder Antwarung darauff geben, sondern zu Unterhaltung des Reichs unser und unser Nachkommen der König und Käyser behalten, einziehen und incorporiren.

§. XXVII.

De usu harum Constituionum in Gallia testatur Christin. ad C. b. t. dec. 15. n. 7. Ex Rebuffo locum allegans, sequentibus verbis: *Ubi traditur quod donatio contra praemissa non valeat, & per importunitatem concessa nullius sit momenti, subdens idem statuisse Ludovicum II. Anno 1457. per haec verba: statuimus & ordinamus, quod de caetero aliquod ex officiis nostris non conferemus, nisi vacet per mortem aut resignationem sponte factam de consensu resignantis, de qua prius constabit: vel per forfacturam primitus iudicaram & declararam secundum iustitiae terminos per iudicem competentem, de qua similiter apparebit: Quod si per inadvertentiam aut requirementis importunitatem contrarium fecerimus, id nunc pro ex tunc revocamus & annullamus: quodque litterae non conscribantur, vel expediantur, & si factae fuerint, illis vel aliis quibuscunque super hoc a nobis obrinensis fides non adhibeatur, nec propterea aliquis ab ejus officio desti-*

destituatur, nec in eodem inquietetur. Et sic concessio Regis Franciæ contra suam pronunciationem est nulla, quia is præsumitur circumventus.

§. XXVIII.

In iure canonico hoc potissimum Pontifices applicant ad ecclesias & præbendas, quæ non vacantes alteri conferri nequeunt, & collatio de facto attentata nulla & invalida censetur. *c. 1. & seqq. de conc. præbend. & Eccles. non vac.* ita, ut nec promissio in genere de beneficio primum vacaturo facta valeat. *c. 13. d. 1.* Qualiter etiam mandata de providendo & gratiæ, quæ expectativæ dicuntur, nemini amplius, etiam collegiis, universitatibus, tenaribus & aliis singularibus personis, etiam sub nomine indulti, aut ad certam summam, vel alio quovis colore concedi debent, nec hactenus concessis cuiquam uti licet. Concil. Trid. *sess. 24. c. 19.* Gonzal. *ad Reg. 8. Cancellar. §. 1. præm. n. 64.* De usu in terris protestantium uberiori *conf. Brunnem. Jus Eccles. l. 2. c. 4. & 10.*

§. XXIX.

Ad usum juris civilis præter superius monita addere hic licet ea, quæ de experendis dignitatibus & officiis publicis DD. monent, quod nimirum non nisi vacantia peti possint, propter odium voti captandæ alienæ mortis. *l. ult. C. d. pact.* quod tali petitioni subesse videtur. Idem parro adhuc transferunt ad im-

moderatas Principum donationes, quas a successore licite revocari posse tradunt. *Grammat. voto 28. n. 14. Bald. in cap. cum olim. col. 3. d. re judic. idemque in reliquis juribus & privilegiis, quæ ad Remp. spectant, statuunt. Illustr. Dn. de Lyncker. d. beneplac. sect. 2. c. 3. num. 3. Schweder. Jur. Publ. part. spec. sect. 2. c. 14. num. 3.*

§. XXX.

Plura huc referri potuissent de iis, quæ in genere & specie ad bona vacantia & delata pertinent, sed quia temporis spatio excludimur, B. L. ea inveniet in Ill. Dn. Heroldi *Observat. Consultat. Decisv. 31.* Quare hic pedem figimus, & uti in nomine Dn. nostri Jesu Christi initium fecimus, in cujus nomine ad omnia consilia omnesque actus semper progredi debemus
l. 2. C. d. Off. Præf. Præf. off. ita in ejus nomine etiam sit.

F I N I S.

876.

Jena, Diss., 1699

f

TA-706

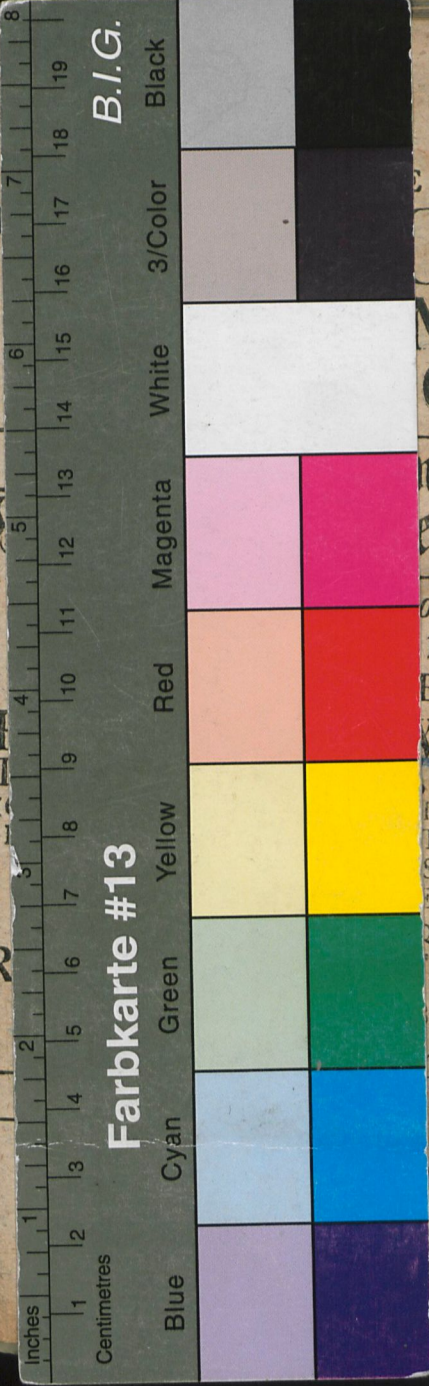
nur M. Stock aufg.

WMA 1018

WMA Kart 12

B.I.G.

Farbkarte #13

Black
3/Color
White
Magenta
Red
Yellow
Green
Cyan
Blue

ACADEMICA

38
2160

ONIBVS
M FISCO
ORVM

1699

efallener Bütcher,

o. Tit. 12. Cod.

M
ESIDIO
WILDVOGELII
SERENISSIMI DVCIS
II STATUS INTIMI, CVRIÆ
TVS, NEC NON FACVL-
SORIS, VT ET PRO.
ECT. ORDIN.

QVISITIONI SVBMITTET
IANVS TIMMEN,

VRG.
A. O. R. M D C X C I X.

RGAE
HAKIANA.
LVIII.

(4)

1699